

Anmeldelser

I denne udgave af Sygeplejersken anmeldes bøgerne 'Kvinde kend din historie - spejl dig i fortiden' og 'Pårørende - til en person med psykisk sygdom' samt podcasten 'No. 12: skyggearbejde i psykiatrien'.

Sygeplejersken 2021 ; (10): 42-44. Anmeldelser

Spændende beskrivelser af oversete kvinder

Gry Jexen

Kvinde kend din historie – spejl dig i fortiden

Gyldendal 2021, 336 sider – 249,95 kr.

Her er inspiration til at få inddraget kvinder i vores fælles historie og selv gå på jagt i nutiden efter kvindeskikkelser i ens omgangskreds, der repræsenterer samtiden. På den måde kan vi alle bidrage til at genskabe den kollektive historie.

Igennem historiestudiet blev det tydeligt for Gry Jexen, at historien hovedsageligt er fortalt og skrevet af mænd, at kvinder har været og er oversete, mens livet jo leves af både kvinder og mænd. Kvinders levede liv de sidste 500 år og indtil 1970'erne har været ledetråden i udvalget af kvindeskikkelser.

Det er ikke de meget kendte som Karen Blixen, men portrætter af 50 kvinder inden for forskellige livstemaer som uddannelse, arbejde, ægteskab og parforhold, magt og politik, økonomi og iværksætteri, sport, kunst og litteratur.

Kvinderne er udvalgt, fordi de giver indblik i de forskellige strategier, kvinder har anvendt for at komme igennem livets udfordringer.

Inden for uddannelsesfeltet står Henny Tscherning (1853-1932) stærkt. Som 24-årig begyndte hun uddannelsen til sygeplejerske på det nyåbnede Københavns Kommunehospital. Det var mesterlære uden faste krav til uddannelseslængde og uden grænse mellem arbejde og fritid.

Efter sin læretid tog Henny på kursus på the Nightingale School i London for at få inspiration til uddannelse af sygeplejersker. Her var det oversygeplejersker og ikke læger, som havde hovedansvaret for uddannelsen.

Efter rejsen arbejdede Henny på at beskrive en teoretisk og praktisk uddannelse med en afsluttende eksamen. Sidenhen og i 27 år koncentrerede Henny sig om at professionalisere sygeplejerskeuddannelsen, forbedre vilkårene for sygeplejersker og oprette Sygeplejerskernes Hus.

Den anden sygeplejerske, der skal frem i historien inden for temaet om økonomi og iværksætteri, er **Elise Sørensen (1903-1977)**, som stomisygeplejersker selvfølgelig er fortrolige med. Elise arbejdede som hjemmesygeplejerske og var især optaget af det svære liv for patienter med stomi.

Hun udviklede idéen om en engangspose i plastik, der kunne klæbes på huden og smides væk efter brug. Elise søgte om patent, fik det og opsøgte en plastikvirksomhed. Direktørens kone blev optaget af ideen, den blev produceret, og Elise fik 7 ører for hver solgte pose.

Coloplast er i dag en verdenssucces, og opfindelsen er kåret som en af de 11 største opfindelser i nyere tid. En anden iværksætter, som Jexen har udvalgt, er Karen Volf. Hvem har ikke hørt om og

smagt på Karen Volf-småkager?

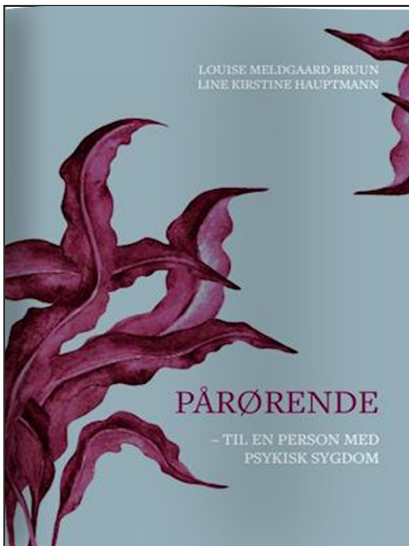
Karen voksede op hos sine bedsteforældre på en gård, og hun var aktiv i det daglige arbejde. Som 18-årig kom hun ud at tjene, kom på kursus i "finere husholdning og anretning" og siden i konditori. Sammen med sin mand åbnede hun en lille forretning, og her gik hun sig i gang med at bage småkager. Succes.

Familien kunne åbne en fabrik, den er udvidet til en international virksomhed, der nu har 250 ansatte og producerer 14.000 tons kager om året. Fabrikken er stadig kongelig hofleverandør.

Med udgangspunkt i livet, som det leves, har Jexen vist, at kvinder har gjort/gør en samfundsforskel, der har betydning for børn, familier, kvinder, mænd og samfundsanliggender som kunst, kultur, krop og økonomi. Der er også Instagram-profil og podcast at gå i gang med. Så mange spændende beskrivelser, skønt illustreret af Thit Thyrring. God fornøjelse.

Marianne Mahler, sygeplejerske, cand. phil. i historie, D.PH

De gode råd tårner sig op

Louise Meldgaard Bruun & Line Kirstine Hauptmann

Pårørende – til en person med psykisk sygdom

Psykiatrifonden 2021, 76 sider – 195 kr.

Undersøgelser har vist, at pårørende til et psykisk sygt menneske, der indlægges, har et stressniveau svarende til en lokofører, der lige har kørt et menneske over. Altså en hård, uromantisk nyser.

To psykologer har skrevet en slank, lækker bog. Den har korte, overskuelige afsnit med klare resuméer kaldet tankerum.

Bogen er skrevet i du-form og er altså rettet direkte til den pårørende. Her knækker tråden for mig, for sproget er blidt og fagligt psykologisk. Jeg savner en indledning, der usødet anerkender det inferno af kaos, som dannes af skyld og modstridende, voldsomme følelser, så de pårørende, der åbner bogen, straks føler, at bogen er til dem.

Jeg tror, det er svært for en belastet pårørende at "finde sit mentale kompas" eller "at finde måder at tage temperatur på sin indre trivsel". U hensigtsmæssig pårørende-adfærd er nævnt, men putter sig i det korrekte sprog.

Bogen er fyldt med relevant info. Gode råd tårner sig op. Og de er gode. Bogen vil dog egne sig bedst som udgangspunkt for samtaler mellem behandler og pårørende eller som udgangspunkt i pårørendegrupper. Hvis man sidder med den alene, mens et kært, nært menneske er psykisk syg, kan det være svært at finde fodfæste.

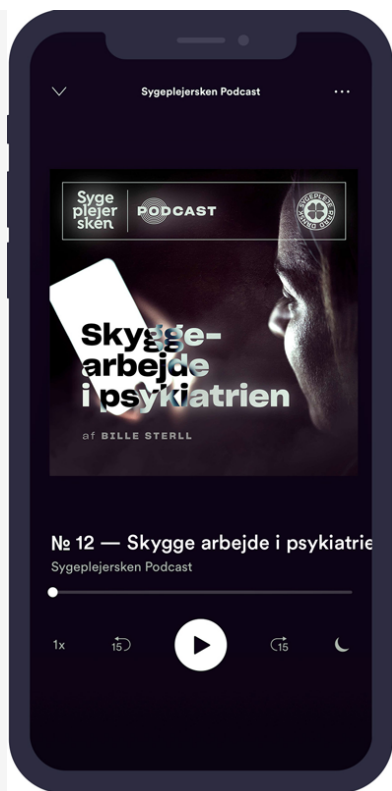
Man kan umuligt følge alle rådene på én gang, og en latent skyldfølelse kan let stikke sit ukonstruktive hoved frem.

Lillian Linius Larsen, sygeplejerske, SD, special-uddannet i psykiatrisk sygepleje

Et arbejdsmiljøproblem – mange spørgsmål og få svar

Sygeplejersken podcast

No.12: Skyggearbejde i psykiatrien

24. juni 2021

Podcasten er udarbejdet af redaktionschef Jakob Lundsteen og journalist Bille Sterll. Den beskriver i 19 minutter, hvordan to sygeplejersker vælger at tale i telefon eller kontakte patienter i fritiden, når de oplever særlige behov, som ikke kan løses inden for normal arbejdstid.

Podcasten søger således at vise, hvordan ekstra opgaver i ambulant psykiatri fører til skyggearbejde, når tiden ikke er tilstrækkelig.

Podcasten indeholder et interview med Malene Friis Andersen, som har skrevet artiklen 'Skakmat – kan prisen for indflydelse blive for stor?'. Hun har i sin undersøgelse fundet, at skyggearbejde er et udbredt fænomen i psykiatrien.

Hun anfører, at skyggearbejde er en lose-lose-situation, hvor skyggearbejde fører til stress, og undladelse af skyggearbejde kan føre til oplevelse af dårlig kvalitet. Podcasten afsluttes med et interview med cand.cur., ph.d. Anna Kristine Waldemar om betydningen af at lade patientens dagsorden få mere plads i plejen.

Podcasten fremstår ufokuseret, og fremstillingen af skyggearbejde svarer ikke til begrebet skyggearbejde i artiklen af Malene Friis Andersen. Podcasten rejser mange spørgsmål, men giver få svar.

Podcasten behandler et aktuelt og vigtigt spørgsmål, men når desværre ikke at præsentere problemstillingerne tilstrækkeligt nuanceret.

Den viser gennem de to interview med psykiatriske sygeplejersker eksempler på, hvordan dedikerede ansatte overskrider udstukne retningslinjer i f.eks. behandlingspakker og for journaliseringskrav og i stedet handler ud fra eget fagligt skøn.

Der er fokus på et arbejdsmiljøproblem: Hvordan kan sygeplejersker udføre et fagligt professionelt arbejde, når rammerne eller måske ressourcerne ikke er tilstrækkelige?

Ved ikke at italesætte rammer, krav og ressourcer bliver sygeplejerskernes arbejdsmiljømæssige belastninger usynlige, så hverken sygeplejersker eller ledelse har mulighed for at efterleve arbejdsmiljøloven. Dette arbejdsmiljøproblem kan ikke afdækkes fyldestgørende i en podcast.

Hanne Kristiansen, sygeplejerske, arbejdsmiljøkoordinator, Psykiatrisk Afdeling Esbjerg, Administrationen

Jens Peter Hansen, forskningssyge-plejerske, ph.d., Psykiatrisk Afdeling Esbjerg

Kort nyt om bøger v/Jette Bagh, cand.cur., fagredaktør Sygeplejersken og Fag&Forskning

Pia Jønsson

Livsmød. Find vej i din sorg - et håbefuldt sorgværk

Eksistensen 2021, 254 sider – 249,95 kr.

Sorg har ingen facitliste. Den rammer et menneske, og hver enkelt person sørger, lever og mestrer deres tab forskelligt. Om dette har forfatteren skrevet en bog, efter at hun, familie og venner i 2017 mistede Noa på 22 år i en trafikulykke. To vanvidsbilister kørte om kap igennem København og ind i den bil, sønnen var passager i.

Sorg og savn bliver på sigt et vilkår, men vejen dertil er lang og smertefuld. Bogen beskriver, hvad der har været og er virksomt for forfatteren og hendes familie: At tale med Noas venner, at strikke, at

være stille, at lave en bog om sønnen, at gå en tur, at lave mad, at dyrke yoga.

Det er en bog med referencer til musik, digte og litteratur. Det er en bog, der har et kapitel til dig, som vil hjælpe. Overordnet er spørgsmålet: Hvordan udholde sorgen? Bogen kan ikke undgå at berøre sin læser og på samme tid hjælpe den sørgende med at håndtere praktiske, følelsesmæssige og åndelige spørgsmål. Den lever dermed op til sin lange titel.

Søren Ulrik Thomsen

Store Kongensgade 23 - et essay

Gyldendal 2021, 96 sider – 199,95 kr.

Det behøver ikke at være lærebøger, der gør psykiatriske sygeplejersker klogere på deres arbejde og på deres patienter. Søren Ulrik Thomsens korte essay kan afgjort læses som en udenforståendes blik på psykiatrien, en udenforstående som på samme tid er insider og kender. Blikket er kritisk og teksten kras, men på samme tid præcis og morsom.

Digterens mor var i mange år med mellemrum indlagt på psykiatrisk afdeling pga. depression, her blev hun medicineret og modtog elektrochok, ECT. Forfatteren harcelerer over, at der skulle gå seks år, før en læge begyndte at tale med moderen om, hvordan hun havde det. Gennem disse samtaler fik hun det så godt, at hun levede 40 gode og raske år bagefter. Det er moderens død i 2020, der giver anledning til bogen. Titlen er den adresse, familien flyttede til fra provinsen, en adresse, der var afgørende i Søren Ulrik Thomsens formative år.

Tina Holm Thestrup

Særlig sensitiv eller sansestærk

BoD 2021, 104 sider – købes på www.bornsvelvare.dk eller tina@bornsvelvare

Sygeplejersken, moderen og børne-ungerådgiveren har skrevet en bog med udgangspunkt i de værktøjer, hun har arbejdet med i 24 år. Målgruppen er familier og unge med forskellige typer problemer. Det er blevet til en lille bog uden mange litteraturhenvisninger, men med mange konkrete, praktiske råd baseret på kurser, erfaringer og faglitteratur.

Der er vejledning i, hvordan mareridt, skolevægning og vrede kan håndteres. Der er introduktion til netværksskørt og trivselshjul og et afsnit om forældrerollen og om de nye unge – det sidste baseret på ungdomsforsker Thomas Ziehes tanker.

Særligt sensitiv er i bogen blevet til sansestærk, og forskellen gennemsyrrer forfatterens syn på børn. Hvis børn skal blive livsduelige, og det skal de, skal forældre være kærlige og tydelige.

Emneord:

Litteratur